

Työryhmän kokous 27.3.2019

Aika 27.3.2019, klo 9.00–12.00
Paikka Sisäministeriö, Kirkkokatu 12, nh. Maria

Jäsenet	Nimi	Läsnä	Poissa
	Neuvotteleva virkamies Kirsi Rajaniemi (puheenjohtaja)	X	
	Pelastusylitarkastaja Veli-Pekka Hautamäki	X	
	Ylitarkastaja Björn Johansson	X	
	Johtava asiantuntija Sanna-Mari Karjalainen	X	
	Ryhmäpäällikkö Markus Kauppinen		X
	Ylitarkastaja Jan Meszka	X	
	Ylitarkastaja Karoliina Meurman		X
	Yli-insinööri Jaana Rajakko	X	

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja Björniltä tulleiden kommenttien jälkeen.

Hankkeen aikataulu on täsmentynyt. Tavoitteena on saada lakiesitys lausuntokierrokselle kesällä. Asetuksien osalta vielä harkitaan, saadaanko asetusluonnokset lausuntokierrokselle yhdessä lakiluonnoksen kanssa. EU:n teknisten ilmoitusten menettely pyritään tekemään samaan aikaan lausuntokierroksen kanssa. HE on tarkoitus antaa eduskunnan syysistuntokaudella 2019. Uusittu laki ja asetukset voisivat tulla voimaan vuoden 2020 alkupuolella.

2. Asennusliikkeet

Liikeilmoitukset

Laitelain mukaan asennusliikkeen ja käsisammutinliikkeen on tehtävä ilmoitus Tukesille ennen toiminnan aloittamista. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot toiminnan harjoittajasta, vastuuhenkilöstä sekä toiminnasta ja työvälineistä. Tukes lähettää asiakkaalle ilmoitusvahvistuksen, kun ilmoitus on käsitelty. Joiltain osin ilmoitusmenettely vastaa lupamenettelyä.

Pöytäkirja

SM1912628

02.05.2019

00.00.01.00.00

SMDno-2017-2100

SM036:00/2017

Ilmoitusvahvistus on hallintopäätös. Myös myönteisestä hallintopäätöksestä on oltava mahdollisuus valittaa, ainakin asetetuista ehdoista toiminnalle ja vastuuhenkilön hyväksymisestä.

Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset

Vastuuhenkilön nykyisten pätevyysvaatimusten asettamisen jälkeen koko koulutusjärjestelmä on muuttunut monimuotoiseksi ja tutkintojen nimikkeitä on mahdotonta hallita. Vastuuhenkilön pätevyysvaatimukset pitää säätää niin, että pätevyyden saavuttamiseksi on eri mahdollisuuksia. Kriteerit vaadittavalle koulutukselle ja työkokemukselle olisi oltava mahdollisimman selkeät.

Lähtökohtaisesti vastuu työntekijöiden osaamisesta on yrityksellä. Sääntelyn tarkoituksena ei ole rajoittaa asennusliikkeiden lukumääriä, joten vastuuhenkilön pätevyysvaatimusten sääntelyn tavoite on puhtaasti työn laadussa. Tavoitteena on säilyttää nykyinen hyvä asennusliikkeiden taso.

Björn ja Jan miettivät, minkälaista osaamista vastuuhenkilöllä pitäisi olla. Osaamisen osoittamiseksi voisi olla lukuisia eri polkuja. Koulutuksen tason osalta vaatimukset paloilmioittimien osalta voisi verrata sähköpuolen pätevyysiin ja sammutuslaitteistojen osalta LVI-puoleen. Tarkistetaan vielä ammatillisen koulutuksen viitekehysten tasot.

Vastuuhenkilöllä tulee olla työnjohdollista osaamista. Työkokemuksen arviointi on hankalaa. Koulutusvaatimus olisi sinällään helpompi vaatimus pätevyystodistuksen myöntäjän näkökulmasta.

Yksi mahdollisuus on vahventaa vastuuhenkilön pätevyyskokeen merkitystä. Pätevyyskokeesta ei pääse läpi, ellei ole ymmärtänyt tentittäviä asioita. Tentin läpäiseminen edellyttää käytännössä alan töiden aikaisempaa tekemistä, koska se sisältää myös suunnittelutehtävän. Tarvitaanko koulutustasovaatimusta, jos vastuuhenkilöltä edellytettäisiin vain tentti ja työkokemus?

Tentin sisällöstä pitää säätää nykyistä tarkemmin. Tenttiin tulijoiden lisäksi myös koulutuksen tarjoajien tulee tietää, mitä osaamista tentin suorittaminen edellytetään ja minkä tyyppinen tentti on kyseessä.

Björn ja Jan pohtivat myös työkokemuksen ja tenttien sisällön kuvaamista.

Vastuuhenkilön pätevyystodistukset ovat nykyisin määräaikaaisia. Koska pätevyysvaatimuksen uusimiseksi ei edellytetä ammattitaidon uudelleenarviointia esim. tentin uusimista, ei pätevyystodistuksen määräaikaaisuudelle ole perusteita. Jos pätevyystodistus on määräaikainen, tulisi säätää, mitä pitää osoittaa viiden vuoden välein. Jos ilmoitus on pelkästään muodollisuus, silloin se on ainoastaan hallinnollista taakkaa niin yritykselle kuin viranomaiselle.

Asennusliikkeen toimintailmoitus ei ole määräaikainen, mutta käytännössä on kytkeytynyt vastuuhenkilön pätevyystodistuksen määräaikaaisuutta. Muutoksista esim. vastuuhenkilön vaihtumisesta ja toiminnan lopettamisesta pitää ilmoittaa Tukesille. Jos asennusliikkeen toimiala muuttuu, tarvitaan uusi liikkeen toimintailmoitus.

Pöytäkirja

SM1912628

02.05.2019

00.00.01.00.00

SMDno-2017-2100

SM036:00/2017

3. Tarkastuslaitokset

Tukes ja kaikki kolme pelastustoimen laitteiden tarkastuslaitosta ovat pitäneet yhteistyökokouksen, jossa keskusteltiin myös sääntelyn uudistamistarpeista.

Tarkastuslaitoksilla oli vahva näkemys käytössä olevista termeistä. Paloilmoittimien osalta termi käyttöönottotarkastus on ristissä muiden sähköalalla käytössä olevien termien kanssa. Sähköpuolella käyttöönottotarkastuksella tarkoitetaan asennusliikkeen oman työn tarkastusta. Tarkastuslaitos vain varmentaa asennusliikkeen oman työn tarkastuksen. Tästä syystä tarkastuslaitoksen suorittamasta käyttöönottotarkastuksesta tulisi jatkossa käyttää nimitystä varmennustarkastus, myös sammutuslaitteistojen osalta.

Siitä, milloin varmennustarkastus tulee tehdä, on säädettävä. Rakennusluvan alainen asennustyö on varmaankin tällainen. Toisaalta paloilmoitin voidaan uusida kokonaan ilman rakennusluvan hakemista. Paloilmoitinpuolella on olemassa ohjeistusta, milloin tarkastuslaitos on kutsuttava tekemään varmennustarkastusta.

Tarkastuslaitokset ovat kokeneet hankalaksi sen, etteivät he voi määrätä uusintatarkastusta. Käytännössä tarkastuslaitokset ovat keskeyttäneet tarkastuksen, jos eivät ole voineet suorittaa sitä loppuun esim. rakennustöiden keskeneräisyyden takia. Tarkastuslaitokset eivät tällaisissa tapauksissa ole hylänneet tarkastusta.

Asiakkaan ja muiden tahojen kannalta olisi selkeämpää, että tarkastus hylättäisiin. Tällöin asiakkaalla ei olisi asiakirjaa tarkastuksen tekemisestä ja asiakas joutuisi tilaamaan uuden tarkastuksen, jotta laitteiston käyttöönoton edellytykset voidaan osoittaa ja paloilmoittimen tai sammutuslaitteiston voi kytkeä hätäkeskukseen. Koska tarkastuslaitoksen tarkastukset luetaan julkiseksi hallintotohtäväksi, tulee asiakkaalla olla mahdollisuus hakea oikaisua tarkastuspäätöksestä. Jos tarkastuspäätöstä ei kirjoiteta, ei asiakkaan oikeusturva toteudu.

Keskeinen ongelma on, että tarkastuslaitoksen määräaikaistarkastuksilla kirjaamat puutteet ovat usein korjaamatta vielä seuraavalla määräaikaistarkastuksella. Tämä kierre on katkaistava. Tarkastuspöytäkirjojen tulee olla niin selkeitä, että vakavat puutteet tulevat selvästi ilmi. Suositukset tulee pystyä erottamaan selvästi vaatimuksista. Vakavat puutteet on jatkossakin ilmoitettava pelastuslaitokselle, jonka on valvottava puutteiden korjaaminen.

Jos uutena asiana säädetään tarkastustarrasta, saisi tarkastustarran kiinnittää vasta sitten paloilmoitinkeskukseen, kun tarkastus on hyväksytty. Jos tarkastuslaitos havaitsee laitteistossa vakavia puutteita, ei tarkastusta voi hyväksyä eli tulos on hylätty. Tällöin ei tarkastustarraa voi liimata.

Tarkastuslaitokset ovat laatineet yhdessä listan laitteistojen vakavista puutteista ja puutteista, jotka voidaan hyväksyä maininnalla. Hyväksyttävät puutteet ovat sellaisia, jotka eivät vaikuta laitteiston toimintakuntoon. Tarkastuksessa havaitut puutteet on korjattava.

Sähköpuolella on säädetty tarkastustarran kiinnittämisessä, mutta ei kuitenkaan siitä, milloin tarran saa kiinnittää esim. kuinka monta puutetta saa pöytäkirjassa olla, jotta voi kiinnittää tarran. Tarran liimaamisen edellytykset

Pöytäkirja

SM1912628

02.05.2019

00.00.01.00.00

SMDno-2017-2100

SM036:00/2017

pitää miettiä. Sähköpuolella tarkastustarrasta on säädetty, että tarrasta tulee käydä ilmi tarkastuksen tekijä, tarkastusajankohta ja seuraavan määräaikaistarkastuksen ajankohta (VnA sähkölaitteistoista 1434/2016)

Laitteistojen ylläpitotehtävät ja huoltotyöt tulisi kenties erottaa toisistaan nykyistä selkeämmin. Lähtökohtaisesti laitevalmistajan huolto-ohjelman mukaista huoltoa ei voi tehdä kukaan muu kuin asennusliike. Ei katsota kuitenkaan olevan tarvetta erotella asennusliikkeitä ja vain huoltotöitä tekeviä liikkeitä.

4. Keskustelutilaisuus 10.4.2019

Keskustelutilaisuuden kutsussa oleva ohjelma on väljä. Tarkoitus on ensin kertoa, mihin olemme päätyneet arvioidessamme vanhaa sääntelyä ja sen säilyttämisen tarvetta. Tämän jälkeen on vapaata keskustelua.

5. Nykytilan kuvaus

Tarkoitus on laatia ns. tilastomuistio, jossa kuvataan sääntelykenttää. Muistiota on tarkoitus täydentää ja työstää valmistelun aikana. Muistion kuvaukset antavat pohjan säädösten vaikutustenarvioinnille.

Tarkastuslaitosten vuosiraportteja voidaan käyttää tilastomuistion valmisteluun. Muistiossa on myös hyvä kuvata Tukesin tekemistä, mihin resurssit käytetään, kuinka paljon ilmoitusten käsittely töllistää jne.

6. Kokouksen päättäminen

Työryhmän seuraavat kokoukset ovat seuraavasti: 12.4.2019 klo 12.30- 14.30 Tukesissa (keskustelutilaisuuden purku), 2.5.2019 klo 9-12 SM:ssä ja 28.5.2019 klo 9-12 SM:ssä.

Kirsi sopii erikseen tapaamisajankohdan TEM:n kanssa. Tukesista Sanna-Mari osallistuu myös tähän tapaamiseen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen.

Neuvotteleva virkamies, puheenjohtaja

Kirsi Rajaniemi

Yli-insinööri

Jaana Rajakko

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 02.05.2019 klo 14:29. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Jakelu

Työryhmän jäsenet

Tiedoksi

Valtioneuvoston hankeikkuna

